

Black Panther

Akční / Dobrodružný / Sci-Fi
USA, 2018, 134 min

Režie: Ryan Coogler

Předloha: Stan Lee (komiks), Jack Kirby (komiks)

Scénář: Ryan Coogler, Joe Robert Cole

Kamera: Rachel Morrison

Hudba: Ludwig Göransson

Hrají: Chadwick Boseman, Michael B. Jordan, Lupita Nyong'o, Danai Gurira, Martin Freeman, Daniel Kaluuya, Letitia Wright, Winston Duke, Sterling K. Brown, Angela Bassett, Forest Whitaker, Andy Serkis, Florence Kasumba, John Kani, David S. Lee, Rodney Luis Aquino, Sydelle Noel

Jak se marvelovská frančíza rozpíná, zahrnují dobrodružství nejen Zemi, resp. Midgard coby jednu z devíti říší, ale také odlehlé planety ze Strážců Galaxie, kvantovou dimenzi z Ant-Mana nebo alternativní reality, kterými proplouvá Doctor Strange. Black Panther, představený v Občanské válce, proto může vypadat docela obyčejně - prostě je to monarcha tajuplné africké zemičky, který se převléká za obří kočku a v nezničitelném kostýmu s mnoha gadgety likviduje nepřátele nejen své země, ale i celé Afriky. Koho vám to jen připomíná? Radši zadržte, než vytasíte srovnání s Batmanem, protože by vás to jen usvědčilo z toho, jak málo vlastně o T'Chalovi víte. Ryan Coogler, režisér skvělého Creeda, se to spolu se štědrou pomocí producentů rozhodl napravit.

A tak tu máme sólovku, která prý mohla stát až 200 milionů dolarů. Je potěšující, že se tenhle rozpočet povedlo otisknout na plátno ve vší parádě, tak aby vizuál skutečně ohromoval a dokázal prodat iluzi hypermoderní společnosti ukryté za mimikrami nádherné africké přírody.

Kdo dohlédne za stáda spokojeně se pasoucích ovcí, ten objeví nablýskané mrakodrapy tyčící se nad nekonečnými doly vibrancia a Panterovou jeskyní. Divák skutečně neví, kam koukat dřív, jestli na pestrobarevné kostýmy domorodců, kompletně digitální nový oblek Pantera, který má v sobě skoro stejně udělátek jako uniforma v novém Spider-Manovi, nebo na hologramy z tekutého písku. Spojení rituální historie Wakandy a její technologické vyspělosti funguje při odhalování nového světa na jedničku. Dokonce tak dobře, že pomínete relativně béčkový flashback v úvodu, jenž rozdává dějové karty přeci jen až moc průhledně a banálně.

Nakonec to ale nevádí, protože Panterova síla tkví především v samotné Wakandě. A nemluvím teď o srdčité bylině, jež propůjčuje králi a zároveň Panterovi jeho superschopnosti, ale o pevné síti rituálů a kmenových tlačenic, díky nimž se divák do onoho exotického, ale přeci tak povědomého vesmíru dokonale propadne.

Mnohem líp a rychleji než v případě thorovského Asgardu, protože Wakanda je přeci jen povědomější a hmatatelnější. Velkou zásluhu na tom má určitě i skvělé obsazení vedlejších rolí, především wakandské holky tu tvrdí muziku a smeknout musíme před Lupitou Nyong'o, Danai Gurirou a Letitiou Wright. Tenhle dámský trojlístek si pro sebe krade velkou část scén, a vlastně tak trochu zachraňuje Chadwicka Bosemana od občasné prkennosti. No a pak je tu Michael B. Jordan, který nafouknul svaly, ale hlavně uchopil dobře napsaného záporáka za parohy, takže tu zas jednou máme marveláckého zlosyna, jenž je dokonale čitelný a zároveň ho můžete za jeho pokroucený světonázor i trochu politovat. Skrz jeho postavu se Wakanda trochu neochotně sjednocuje a míří k nezadržitelnému globálnímu coming outu.

Že jste takový vývoj situace nečekali? Ano, Black Panther není zas tak moc akční. Ryan Coogler sice musí předvést velkou akční scénu na začátku, uprostřed a na konci, ale i netrénovaný divák tuší, že je to pro něj spíš hlušina, skrz níž se probourává k dalšímu dialogu, do nějž jsou nenásilně vloženy geopolitické a sociální podtexty. Nejde o žádnou nalejvárnou, jen opatrný komentář světového dění.

Naposledy se takhle na plná ústa něco řešilo ve Winter Soldierovi, ale do Black Panthera to sedne mnohem víc a vizitka uvědomělého blockbusteru tu není na obtíž, spíš naopak. I já jsem trochu brblal, že akční scény mohly být macatější a trochu přehlednější (Coogler je bohužel vždy točí jako kdyby snímal boxerský mač - příliš těžká kamerou) a v dvousetmilionovém blockbusteru by člověk čekal víc wow momentů, ze kterých bude žít dalších pár týdnů až měsíců. Jenže den, dva po zhlédnutí si čím dál tím silněji uvědomuji, že tady šlo o poselství servírované ústy a nikoliv okovanými pěstmi.

I proto třetí akt, složený z několika izolovaných bitek, nepůsobí tak úderně jako první potitulková scéna. Je ovšem symbolickým vyvrcholením boje o vlastní identitu. Wakanda jako celek si v tomhle filmu zamete před vlastním prahem a stejně tak to učiní i T'Challa. Někdo možná čekal víc, ale to co by v jiném originu bylo standardní katarzí, tu mocně čerpá z promyšlených kulis. Kdykoliv Wakandu opustíme, ztrácíme niť i tempo. A proto je dobře, že Black Panther stojí trochu bokem MCU vesmíru a nesnaží se do něj za každou cenu urychleně integrovat.

Platí to i o humoru, který funguje spíš na generační bázi, což je v zemi svázané tradicemi a rituály pochopitelné. Těch pár ústřelů lze prominout, protože nikdy neshodí onu fazónu nového, neprobádaného světa, jehož osudy napjatě sledujeme.

Kdo chce, najde v Panterovi citace Shakespeareových her nebo Lvího krále, ale nejedná se o popkulturní haha odkazy, nýbrž o trefné analogie, které nepřekáží blockbusterovému tempu a tradičnímu vršení scén a atrakcí, které jediné nechá občas vzpomenout na to, že koukáme na marveláckou pásovou výrobu.

Zlí jazykové mohou Black Panthera rozstřílet během tří odstavců, ale faktem zůstává, že Marvel opět plní plán, protože tahle škola hrou není povrchní, ani nudná. Během akurátní stopáže stihne uhranout, pobavit, vzdělat i překvapit. Součet tentokrát dalece přesahuje kvality jednotlivých součástí, což je dáno i tím, že Marvel výjimečně v případě záporáka nezakopnul a navzdory přelidněné koncovce dokázal za svým poselstvím udělat parádní tečku.

Doufám, že případný komerční úspěch Pantera vydláždí cestu dalším marvelovkám, které budou komornější a ukecanější, než jak se tváří v trailerech. Jedině nové světy, případně nové úhly pohledu totiž ten komiksový kolotoč udrží v těch správných otáčkách.

Zajímavosti:

- Black Panther je teprve třetím filmem v historii kinematografie, kterému se na domácím trhu v USA podařilo překonat výdělek 700 milionů amerických dolarů. Předtím se tuto částku podařilo přesáhnout pouze filmu Star Wars: Síla se probouzí (2015), a to 936 milionů a Avatar (2009), a to 760 milionů. Black Panther se na částku 700 milionů USD ve Spojených státech dostal až po 171 dnech v kinech.
- Výrobní tým vytvořil plně funkční proudící vodopád a bazén na okraji útesu se šesti velkými ponornými čerpadly, které přivádějí více než 125 000 galonů vodovodního potrubí s řízenou teplotou, a to až do rychlosti 30 000 galonů za minutu před recirkulací v systému.
- V Warrior Falls bylo použito více než 25 000 kubíků pěny, které byly vytvořeny tak, aby odpovídaly skalám v Oribi Gorge v Jižní Africe.
- Michael B. Jordan, který hraje Erika Killmongera, strávil každý den dvě a půl hodiny u make-upu, zatímco návrhář Joel Harlow a tři další umělci nanесли na horní část těla 90 individuálně tvarovaných silikonových forem.
- Taneční a kaskadérský tým cvičil s africkými bubny, které doprovázel Jabari Exum, tak aby se v každé skladbě bylo nalezeno něco z afrického bojového umění.
- Dora Milaje byla obsazena z kaskadérek a tanečnicků Broadwaye, aby každá mohla mít speciální dovednosti.
- Bezpečnostní síla Dora Milaje představuje Mezinárodní kontingent žen z celého světa.
- Důležitou součástí pantherské tradice začleněné do filmu je Dora Milaje, kádr silných zuřivých žen, které slouží jako osobní bezpečnostní síla králi a královské rodině. Tyto vysoké, holohlavé válečnice, mají pozornost všude, kde se objeví.